

Het Landgoedvenster

Ontwikkeling van een instrument voor interne reflectie

Onderstaande is integraal overgenomen uit de rapportage:

“Kwalificeren Landgoederen: ontwikkeling van de Landgoedmeter en het Landgoedvenster” door PPO-WUR, PPO nr 532

F. van Alebeek, M. Vijn, M. Schoutsen (2012)

<http://edepot.wur.nl/245790>

**Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, onderdeel van Wageningen UR
Business Unit Akkerbouw, Groene Ruimte en Vollegrondsgroenten
December 2012**

1. Wat hier aan vooraf ging

Landgoederen spelen vanouds een vooraanstaande rol in het integraal en multifunctioneel inrichten en beheren van de groene ruimte. Zij moeten zich telkens opnieuw vernieuwen om vitaal te blijven. Dat kan alleen als zij zich bewust verhouden tot de Nederlandse verstedelijkte samenleving. Zij moeten ook zorgen dat zij gezien worden om die plek te behouden. Zij zullen zichtbaar moeten maken wat hun rol en waarden zijn voor de maatschappelijke behoeften van hun omgeving.

Vanuit het Programma 'Ondernemen in Natuur' zoekt EL&I naar innovatieve ontwikkelingsstrategieën voor een economisch duurzaam en maatschappelijk gedragen gebruik van de schaarse buitenruimte. Landgoederen spelen vanouds een vooraanstaande rol in het integraal en multifunctioneel inrichten en beheren van de groene ruimte. In het project 'Landgoed in 3D!' zoeken vooruitstrevende landgoedeigenaren naar een nieuwe visie op de rol van landgoederen. Deze landgoederen zijn:

- Landgoed Beekzicht te Voorst (www.landgoedbeekzicht.nl)
- Landgoed Vilsteren te Vilsteren (www.landgoed-vilsteren.nl)
- Landgoed Tongeren te Maarn (www.landgoedtongeren.nl)
- Landgoed Grootstal te Nijmegen (www.moetjeproeven.nl/landgoed_grootstal)

In het project 'Landgoed in 3D' richt men zich enerzijds op de eigen achterban van landgoedeigenaren, om daar een proces van bewustwording in gang te zetten over de plek van landgoederen in de stedelijke samenleving van de 21e eeuw. Anderzijds richt het project zich op samenwerking met verschillende overheden, om de versnipperde en sectorale benaderingen van losse onderdelen om te buigen naar een integrale en multifunctionele visie op de potenties van particuliere landgoederen. Meer over dit project is te lezen op: <http://www.slideshare.net/kienvanhovell/landgoed-in-3d>.

Vanuit het project 'Landgoed in 3D!' hebben de betrokken landgoederen en EL&I in 2011 een beroep gedaan op PPO, om hen daarbij te helpen met een praktisch, flexibel en transparant instrument. Een instrument dat landgoedeigenaren uitdaagt om de eigen waarden (historisch, multifunctioneel, economisch duurzaam, effectief en solide, maatschappelijk geïntegreerd) te herontdekken en te vertalen naar

concrete prestaties en een verifieerbare maatstaf, als antwoord op maatschappelijke vragen en behoeftes. Zo' n instrument is een onontbeerlijk hulpmiddel voor de interne en externe communicatie. Dit instrument dient enerzijds als hulpmiddel voor landgoedeigenaren om zich te bezinnen op hun maatschappelijke rol en positie. Anderzijds kunnen de getoonde prestaties benut worden in het gesprek met lokale, regionale en landelijke overheden om de benodigde ontwikkelruimte voor vernieuwingen op landgoederen te behouden. De deelnemende landgoederen zelf hebben dit instrument tot "**Het Landgoedvenster**" gedoopt.

Een verslag van dit eerste traject in 2011 is vastgelegd in het PPO rapport 'Het Landgoedvenster – Een nieuw instrument voor de maatschappelijke ontwikkeling van landgoederen' (Van Alebeek et al., 2011). Al tijdens de afronding van het eerste traject werd duidelijk dat het voorliggende prototype van het instrument nog niet voldeed aan alle wensen. Er is een vervolgproject 'Kwalificeringsinstrument landgoederen' geformuleerd, dat door het Ministerie van EL&I is gehonoreerd als onderdeel van het BO programma BO-11-012-011- Economie en Groen.

2. Doel en Werkwijze

2.1. Doel

Eind 2011 is een eerste versie van een instrument ontwikkeld dat landgoedeigenaren uitdaagt om de eigen waarden (historisch, multifunctioneel, economisch duurzaam, effectief en solide, maatschappelijk geïntegreerd) te herontdekken en te vertalen naar concrete prestaties en een verifieerbare maatstaf. Dit kwalificeringsinstrument dient enerzijds als hulpmiddel voor landgoedeigenaren om zich te bezinnen op hun maatschappelijke rol en positie. Anderzijds kunnen de getoonde prestaties benut worden in het gesprek met lokale, regionale en landelijke overheden om de benodigde ontwikkelruimte voor vernieuwingen op landgoederen te behouden (zie probleemstelling).

Al tijdens de afronding van de eerste fase werd een projectplan gemaakt voor een vervolg. In dat vervolgproject 'Kwalificeren Landgoederen' in 2012 is door PPO in afstemming met het Ministerie van EL&I (opdrachtgever) als doel van het project geformuleerd (tekst uit het projectplan):

“om het prototype van het instrument voor kwalificering voor te leggen aan een groep medewerkers van verschillende gemeenten en maatschappelijke organisaties, als test hoe de gekozen thema's en indicatoren door deze partijen worden geaccepteerd en gewaardeerd. Dit moet leiden tot een verbeterde presentatie van de uitkomsten van het instrument, die transparant, breed gedragen en helder communiceren wat de maatschappelijke prestaties van landgoederen zijn. Daarnaast is het doel om het prototype van het instrument voor kwalificering, dat nu op slechts 4 landgoederen is getoetst, te verbeteren en breder toepasbaar te maken door een test op circa 10 aanvullende landgoederen. Gezien de grote diversiteit in organisatie en activiteiten van landgoederen is het aannemelijk dat zo'n aanvullende toetsing veel aanvullingen en verbeteringen zal opleveren en het instrument breder inzetbaar zal maken en een grotere diepgang zal geven.”

Dit moet dan leiden tot een sterk verbeterd en breed gedragen instrument voor de kwalificering van landgoederen op aspecten van duurzaamheid (People, Planet & Profit). Dat instrument zal bijdragen aan de dialoog tussen landgoederen,

gemeentelijke en provinciale overheden en maatschappelijke organisaties over de maatschappelijke prestaties van landgoederen en hun ontwikkelruimte (uit het projectplan).

2.2. Werkwijze

Het Landgoedvenster (2012), een instrument voor zelfreflectie

De tweede versie van het Landgoedvenster, primair bedoeld voor zelfreflectie van landgoedeigenaren, is in twee workshops onder leiding van Wing uitgewerkt. De vragenlijst is daarbij vergaand verlaten en vervangen door een reflectie op thema's en kernwaarden. Daarvan is een testversie gemaakt, die eind 2012 door Bureau Praedium is getest in twee workshops bij negen landgoederen. Deze versie van het Landgoedvenster (2012) en de resultaten van de test worden in hoofdstuk 4 besproken.

3. Het Landgoedvenster 2012: een instrument voor interne reflectie

Voor dit hoofdstuk is mede gebruik gemaakt van een verslag van twee workshops door Wing (Luisman, 2012) en van een verslag van de test met negen landgoedeigenaren door Bureau Praedium (Poll, 2012). Echter, de hier weergegeven beschrijvingen en visies komen geheel voor rekening van PPO en de auteurs van deze rapportage.

3.1. Ontwikkeling van een nieuwe versie van het instrument

In paragraaf 2.2. is beschreven dat de 3D landgoederen en Wing meer nadruk wilden op een instrument voor de interne reflectie bij hun achterban van landgoederen. In oktober 2012 zijn daarom twee workshops gehouden om tot een oplossing te komen voor deze verschillen in visie. Daar is besloten dat Wing en de 3D groep een eigen, aangepaste versie van het Landgoedvenster zouden uitwerken voor de gewenste workshops met landgoederen, gericht op zelfreflectie. In de

workshops zijn de doelen en aanpak voor die versie van het Landgoedvenster opnieuw geformuleerd. PPO heeft aan deze workshops constructief meegewerkt.

Het Landgoedvenster in de nieuwe versie heeft als hoofddoel interne reflectie. Om dit doel te behalen geeft het inzicht in de kwaliteit van landgoederen, duidt de betekenis voor de omgeving en geeft zo de relevantie van het landgoed aan. Doelen van het Landgoedvenster zijn dus: de kwaliteiten van landgoederen in beeld brengen; het verhaal van landgoederen vertellen (invulling van maatschappelijke relevantie); onbenut kapitaal (ofwel kwaliteiten) zichtbaar maken; betekenisgeving; en iedereen moet met het Landgoedvenster kunnen werken. Het is goed mogelijk dat het Landgoedvenster uiteindelijk ook geschikt is voor externe communicatie, dit is echter een afgeleid doel.

De zeven thema's in de 2011 versie van het Landgoedvenster dekken grotendeels de onderdelen die belicht moeten worden. De partitie landschap gaat sterk over beleving van mensen, voorstel is daarom om deze te herbenoemen naar beleving. Daarnaast wordt een partitie waarin het duurzame land-, energie- en watergebruik naar voren komt gemist. Hiervoor wordt een nieuwe, achtste partitie kringlopen toegevoegd.

De partities vallen tot nu toe duidelijk in één van de drie p's. Door de duidelijke indeling ontstaat het beeld dat er minder overlap is dan er werkelijk is; het beeld wordt minder integraal dan het zou kunnen zijn. Het voorstel is daarom om de partities niet meer duidelijk in te delen per p en om de posities aan te passen aan elkaar: zo staat beleving duidelijk tussen people en planet in en kringlopen tussen planet en profit. Tot slot is het advies om de partities van kleur te laten verlopen naar elkaar zodat een regenboog ontstaat. De geleidelijk verlopende kleur accentueert de overlap tussen de partities en de algehele integraliteit. Een en ander is in Tabel 2 samengevat.

Tabel 2. **Indeling in thema's van de versie 2011 en de hier voorgestelde, nieuwe versie van het Landgoedvenster.**

	Het Landgoedvenster Versie 2011	Het Landgoedvenster Versie 2012
Peopl e	Cultuurhistorie	Cultuur: historische en modern
	Gemeenschap	Gemeenschap: verbondenheid met de gemeenschap
	Gastvrijheid	Gastvrijheid van eigenaar / landgoed
Profit	Economie	Ondernemerschap: innovatie, zelfredzaamheid en verbinding
	Ondernemerschap	Economie: volhoudbaarheid
		Kringlopen
Planet	Natuur	Natuur: biodiversiteit en ecologie
	Landschap	Beleving ruimtelijke kwaliteit

Overigens moet het kleurgebruik in deze versie en de wijze van presentatie (zie paragraaf 4.4) nog verder uitkristalliseren. Tot nu toe hebben verschillende partijen verschillende delen van het traject uitgewerkt en moet er nog stroomlijning plaatsvinden.

3.2. De vragenlijst

Voor de nieuwe vragenlijst wilde men af van de kwantitatieve benadering met een puntenscore die door externen (PPO) werd bepaald. Er is voor gekozen om, als onderdeel van de zelfreflectie, landgoedeigenaren zelf een oordeel te laten geven over de kwaliteiten van verschillende aspecten van hun landgoed. Het beeld dat daarbij is gekozen is dat van een 'schuifmaat' op een schaal van 'laag' naar 'hoog'. Invullers geven dus zelf een oordeel over hoe zij dit aspect beoordelen.

Elk thema is uitgewerkt via een zelfde stramien: een titel (thema), een doel, een centrale vraag, daaronder een schuifmaat, en daaronder aan te vinken aspecten die van invloed zijn op de waardering van dit thema (zie Figuur 4 als voorbeeld).

Beleving ruimtelijke kwaliteit			
Doel	Behoud en ontwikkeling van de belevingswaarde van het landgoed.		
Centrale vraag:	Hoe waardeert u de ruimtelijke beleving van het landgoed?		
Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?			
-	0	+	
☐	☐	☐	Geen storende elementen of factoren
☐	☐	☐	Bijzondere plekken of oriëntatiepunten
☐	☐	☐	Herkenbaarheid als landgoed
☐	☐	☐	Gebouwen
☐	☐	☐	Tuin
☐	☐	☐	Landschap
☐	☐	☐	Harmonie en ensemble
☐	☐	☐	Faciliteer belevbaarheid
☐	☐	☐	Ontsluiting
☐	☐	☐	Afwisselend
☐	☐	☐	Anders, namelijk
Totaal scores			
Opmerkingen:			

Figuur 4. Voorbeeld van de presentatie van een thema in de testversie van de vragenlijst.

De aspecten die men kan aanvinken, zijn trefwoorden die grotendeels zijn ontleend aan de trefwoorden en vragen van de 2011 versie van het Landgoedvenster. Invullers kunnen bij elk trefwoord aangeven of dat voor hun situatie een positieve, negatieve of geen significante bijdrage levert aan de waardering van dat thema. Bij elk thema is in de testversie ruimte gelaten voor opmerkingen en commentaar.

Respondenten hoeven in deze versie dus maar acht vragen te beantwoorden door hun eigen positie op de schuif aan te geven en de meest relevante aspecten en thema's positief, neutraal of negatief aan te vinken. Hierdoor ontstaat een transparant en subjectief beeld over de acht thema's. Doordat het direct duidelijk is dat de respondent zichzelf bijvoorbeeld een "9" heeft gegeven voor natuur, kan eenvoudig een gesprek ontstaan waarom hij of zij zichzelf deze waardering heeft gegeven. Hierdoor wordt het model intersubjectief, wat goed aansluit bij het reflectieve doel van het instrument.

Wing heeft het voornemen een web applicatie van deze versie van het Landgoedvenster te maken. Daarbij is het de bedoeling dat respondenten alle informatie over één thema, zoals het voorbeeld in Figuur 4, in één keer op het scherm in beeld krijgen en zo alle aspecten mee kunnen nemen. Het eindresultaat van het instrument wordt dan een radar- of amoebe-diagram met een grafische weergave van de waarderingen die respondenten zichzelf hebben gegeven op alle acht thema's. Mogelijk idee is om bijvoorbeeld twee positieve aspecten en één negatieve aspect bij de beoordeling te tonen. In de digitale versie van het instrument kan dit goed ingepast worden.

Het is de bedoeling dat mensen de acht partities in eerste instantie invullen vanuit de huidige situatie vanuit de eigenaar / beheerder zelf. Mogelijk kan het interessant zijn om vervolgens een tweede vraag te stellen over de gewenste situatie of hoe de eigenaar denkt dat burgers / bezoeker / gebruikers de partities zouden waarderen.

3.3. Test onder landgoederen

Voor het testen van het instrument zijn twee workshops gehouden met eigenaren van landgoederen. Gekozen is voor twee groepen met een zeer uiteenlopende ontwikkeling in zelfreflectie en maatschappelijke dialoog met bijvoorbeeld overheden. Een van beide groepen bestond uit deelnemers uit de omgeving

Ommen. De andere groep kende deelnemers die voornamelijk uit de omgeving van Beers afkomstig zijn.

Kenmerkend voor de groep "Ommen" is de ervaring die de deelnemers hebben opgedaan bij het opstellen van een gezamenlijk "Handvest Nieuwe Ruimte voor Kwaliteit" in het voorjaar-zomer van 2012. Dit deden zij in de opmaat naar de nieuwe Omgevingswet. De groep landgoederen heeft de afgelopen periode zichzelf daardoor goed in de spiegel bekeken en afgevraagd welke richting het op zou moeten. De landgoederen zijn redelijk groot tot heel groot (100-1000 ha). Alle landgoederen hebben keuzes moeten maken om het voortbestaan zeker te stellen. Verondersteld werd dat deze landgoederen de vragenlijst van het Landgoedvenster makkelijk moeten kunnen invullen, omdat zij gewend zijn naar zichzelf te kijken.

De tweede groep (groep rondom Beers) ontbeerde een dergelijke ervaring. Deze groep is onlangs door ontwikkelingen in de regio bij elkaar gekomen om gezamenlijk de ontwikkeling te volgen en eventueel in gezamenlijkheid stelling in te nemen en te reageren. Deze landgoederen zijn kleiner in omvang in vergelijking met de eerste groep. Een aantal landgoederen worden niet permanent bewoond, maar enkel met bos(bouw) en landbouw (verpacht) in stand gehouden. Eén landgoed is wat groter in omvang en activiteiten, zoals de aanwezigheid van een camping, een groepsaccommodatie en een melkveehouderij.

De bedoeling van de tests in de twee workshops was om verheldering te brengen in de onderstaande aspecten:

- de ervaringen bij het invullen van de formulieren
- duidelijkheid van vragen en aspecten
- volledigheid van aspecten
- verbetermogelijkheden instrument
- bruikbaarheid als instrument voor interne reflectie
- bruikbaarheid van het instrument voor inzicht in de bedrijfsvoering
- bruikbaarheid van het instrument om in te zetten in andere settings.

Resultaten

De resultaten van de tests worden hier kort samengevat. Voor een meer gedetailleerd verslag verwijzen we naar het verslag van Poll (2012).

De algemene indrukken van het Landgoedvenster zijn positief. Het Landgoedvenster geeft een goed gevoel waar je staat als landgoed en geeft een impuls aan de

denkprocessen van landgoedeigenaren over waar het goed gaat en waar punten ter verbetering liggen. De vragenlijst is beknopt en overzichtelijk, daardoor makkelijk in gebruik. Het instrument geeft invulling van en inzicht in maatschappelijke meerwaarde. Deelnemers ervaren het invullen van de aspecten als vrij lastig.

Het is van belang dat alle vragen goed geïnterpreteerd worden en dat duidelijk is voor gebruikers wat er met een vraag bedoeld wordt. Gedurende de sessies zijn een aantal op- en aanmerkingen gemaakt ten aanzien van de formulieren, zie Poll (2012) voor gedetailleerde op- en aanmerkingen bij de vragenlijst.

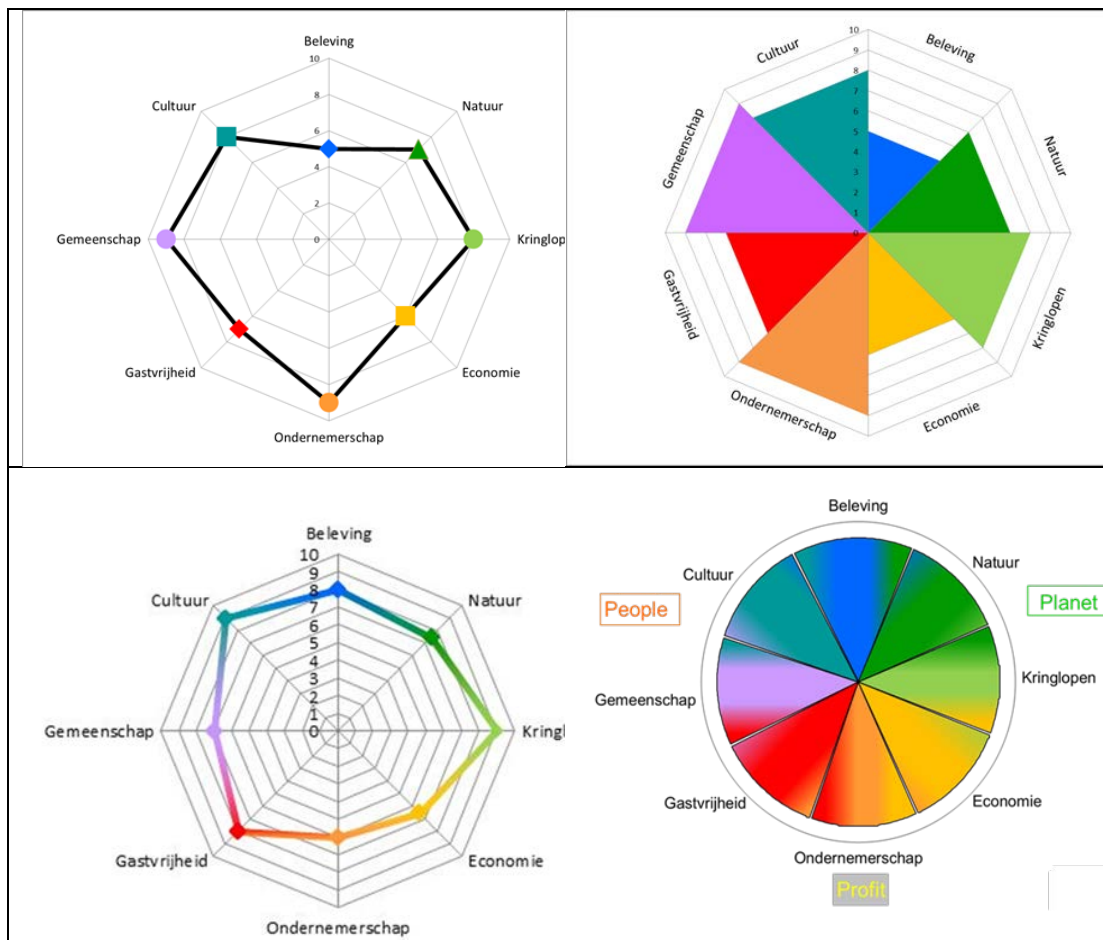
Er zijn een aantal suggesties gedaan voor verbeteringen van deze versie van het Landgoedvenster. We noemen er hier de belangrijkste:

- Het instrument vraagt een duidelijke, eenduidige uitleg over het invullen en plaatsing in een duidelijk kader: wat is het doel en hoe dienen de vragen te worden verstaan in dat licht? Respondenten vonden het lastig om onderscheid te maken tussen wat nu feitelijk aanwezig is en wat in ontwikkelfase zit.
- Het instrument is niet verfijnd genoeg om monitoring mogelijk te maken.
- De vier onderdelen per formulier, zoals nu, werken eerder verstorend dan verhelderend.
- Deelnemers hebben vragen over de waardering van de losse aspecten en hoe dat terug komt in de overall waardering. Ook wordt gevraagd om meer differentiatie in te brengen, bijvoorbeeld van 0 tot 5.
- De aspecten behoeven meer uitleg en beschrijving of het benoemen van voorbeelden.
- Er is behoefte aan twee sessies: één over het landgoed in zijn huidige staat en één over het landgoed in toekomst, als de plannen en ideeën voor verbetering zijn uitgevoerd.
- De aanwezigen verwachten niet dat zij dit instrument zelf thuis (zonder voorkennis) zouden invullen. In een groep of begeleid gaat het beter, samen met een externe begeleider.
- Workshopdeelnemers zien graag een digitale versie van het instrument, hierdoor is het ook makkelijk in te vullen. Ook door anderen, zoals familieleden en daardoor makkelijk te vergelijken.

Deelnemers zien in dat invullen door een ander (bijv. een familielid of iemand uit het College van Burgemeester en Wethouders) kan leiden tot een andere interpretatie en conclusies. Door dit instrument door anderen te laten invullen, krijg je zicht op je eigen beeld van het landgoed en potenties of zwakheden die anderen zien.

3.4. Presentatie van de resultaten

Het uiteindelijke plaatje na invullen van het Landgoedvenster geeft een goed beeld, samen met bedrijfsinformatie. Dit laatste is nodig, voor het totaal beeld, vonden de respondenten in de test. Op verzoek van de 3D groep zijn verschillende voorstellen gedaan voor een andere presentatie van de resultaten, met als belangrijkste motief om meer samenhang tussen de verschillende thema's ook visueel te benadrukken. Een aantal voorstellen staan in Figuur 5 gegeven.

Figuur 5. Enkele voorstellen voor een minder kwantitatieve en meer integrale presentatie van de resultaten van het Landgoedvenster.

Over de definitieve vorm, formuleringen, toelichting, kleurgebruik en presentatie van het Landgoedvenster zullen de 3D groep en Wing verder overleg voeren en daar uitvoering aan geven.

4. Reikwijdte van het instrument

Het Landgoedvenster (nieuwe stijl) heeft als primair doel de zelfreflectie van landgoederen te bevorderen.

Het Landgoedvenster is op beperkte schaal getest onder landgoederen (de 'aanbod' -zijde) en daaruit blijkt dat er nog een aantal verbeteringen en verduidelijkingen gewenst zijn. De verdere afronding, verbetering en presentatie van het Landgoedvenster in de nieuwe versie worden verzorgd door de 3D groep in samenwerking met adviesbureau Wing. Zij zullen een internetversie ontwikkelen die zij gaan gebruiken in hun landgoedgesprekken, om mede-landgoedeigenaren te helpen te reflecteren op hun rol en positie in deze samenleving en de maatschappelijke waarden en diensten die zij willen en kunnen bieden aan hun omgeving. Het Landgoedvenster biedt een hulpmiddel voor die zelfreflectie.

Beide versies hebben (op bescheiden schaal) bewezen dat het resultaat in de vorm van een diagram een goede aanleiding vormt voor een gesprek over doelen, waarden en prestaties.

Bijlage Vragenlijst van het Landgoedvenster

Het betreft hier de versie zoals die in november 2012 is getest met 9 landgoederen.

Workshop Landgoedvenster Test Formulieren

Naam: _____

Beleving ruimtelijke kwaliteit			
Doel	Behoud en ontwikkeling van de belevingswaarde van het landgoed.		
Centrale vraag:	Hoe waardeert u de ruimtelijke beleving van het landgoed?		
Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?			
-	0	+	
☐	☐	☐	Geen storende elementen of factoren
☐	☐	☐	Bijzondere plekken of oriëntatiepunten
☐	☐	☐	Herkenbaarheid als landgoed
☐	☐	☐	Gebouwen
☐	☐	☐	Tuin
☐	☐	☐	Landschap
☐	☐	☐	Harmonie en ensemble
☐	☐	☐	Faciliteer belevingsbaarheid
☐	☐	☐	Ontsluiting
☐	☐	☐	Afwisselend
☐	☐	☐	Anders, namelijk
Totaal scores			

Opmerkingen:

Natuur			
Doel	Behoud en ontwikkeling ecologische kwaliteiten en structuur		
Centrale vraag:	Hoe waardeert u de ecologische waarden op uw landgoed?		
<div style="text-align: center;"> </div>			
Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?			
-	0	+	
☐	☐	☐	N2000/VHR
☐	☐	☐	Andere beschermende vormen van natuur
☐	☐	☐	Zeer zeldzame natuur/waarden
☐	☐	☐	(onderdeel van) Grote aaneengesloten natuur oppervlakken
☐	☐	☐	Essentieel schakel in ecologisch netwerk
☐	☐	☐	Kleine landschapselementen met natuur waarde
☐	☐	☐	Onderhoudstoestand/beheer
☐	☐	☐	Investeren in natuurontwikkeling
☐	☐	☐	Certificering
☐	☐	☐	Onderzoek en inventarisering
☐	☐	☐	Beheerovereenkomsten
☐	☐	☐	Specifieke maatregelen voor dieren en planten
☐	☐	☐	Zonering (bijvoorbeeld Rustgebieden)
☐	☐	☐	Samenwerking met andere organisaties
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...
Totaal scores			

Opmerkingen:

Kringlopen

Doel Het sluiten van kringlopen (water, grondstoffen en energie)

Centrale vraag: Hoe beoordeeld u uw inspanningen om kringlopen te sluiten?

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Water vasthouden
☐	☐	☐	Schoon water en schone bodem
☐	☐	☐	Hergebruik grondstoffen/ cradleto cradle principes
☐	☐	☐	Energiebesparing
☐	☐	☐	Duurzame energie opwekking
☐	☐	☐	Innovatie
☐	☐	☐	Duurzaam energie gebruik
☐	☐	☐	Herbestemmen gebouwen en terreinen
☐	☐	☐	Sluiten kringlopen met partners in omgeving
☐	☐	☐	Duurzaam inkopen
☐	☐	☐	Betrekken pachters en gebruikers
☐	☐	☐	Localforlocal
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Opmerkingen:

Economie

Doel Op langer termijn vol te houden

Centrale vraag: Hoe schat u de economische houdbaarheid van uw landgoed?

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Gezonde exploitatie
☐	☐	☐	Spreiding inkomstenbronnen
☐	☐	☐	Opties openhouden toekomstige economische dragers
☐	☐	☐	Toekomstbestendige organisatievorm
☐	☐	☐	Werkgelegenheid inclusief pachters en gebruikers
☐	☐	☐	Groene economie
☐	☐	☐	Lokaal inkopen/leveren
☐	☐	☐	Inkomensafhankelijkheid
☐	☐	☐	Intern synergie
☐	☐	☐	Sturingsmogelijkheden
☐	☐	☐	Producten
☐	☐	☐	Diensten
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Opmerkingen:

Ondernemerschap

Doel Slim ondernemen voor de lange termijn, exploitatie van bezittingen en behoud door vernieuwing.

Centrale vraag: In welke mate bent u ondernemend?

weinig veel

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Innovatie in nieuwe producten/diensten en systemen
☐	☐	☐	Gelegenheid gegeven door innovaties
☐	☐	☐	Innovatie in nieuwe netwerken en ketens
☐	☐	☐	Nieuwe economische dragers
☐	☐	☐	Opties openhouden
☐	☐	☐	Vergroening economie
☐	☐	☐	Waarde gedreven
☐	☐	☐	Relatie omgeving
☐	☐	☐	Sturing op samenhang
☐	☐	☐	Inspelen op (lange termijn) trends
☐	☐	☐	Businessplan
☐	☐	☐	Relatie overheden
☐	☐	☐	Samenwerking met andere organisaties
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Opmerkingen:

Gastvrijheid

Doel Gelegenheid geven het landgoed te ervaren

Centrale vraag: Hoe gastvrij beoordeeld u uw landgoed?

niet zeer

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Openstelling (gebouwen, terreinen, tuinen)
☐	☐	☐	Commercieel gebruik
☐	☐	☐	Publieksdagen
☐	☐	☐	Persoonlijk contact geïnteresseerden en bezoekers
☐	☐	☐	Gastvrijheid medewerkers/pachters/bewoners/etc.
☐	☐	☐	Gelegenheid geven educatie/excursie
☐	☐	☐	Specifieke doelgroepen
☐	☐	☐	Verhaal landgoed overbrengen
☐	☐	☐	Voorzieningen (+voorbeeld)
☐	☐	☐	Informeren
☐	☐	☐	Inspireren
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...
☐	☐	☐	Overige onderdelen (op ander abstractieniveau)
☐	☐	☐	Informatiecentrum
☐	☐	☐	Overnachtmogelijkheden
☐	☐	☐	Horeca
☐	☐	☐	Routes (park en bebording)
☐	☐	☐	Actieve communicatie (website, etc.)
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Verbondenheid gemeenschap

Doel Verbondenheid en betrokkenheid met de omgeving vanuit het bewustzijn van continuïteit op het landgoed

Centrale vraag: In welke mate bent u verbonden met de gemeenschap rondom het landgoed?

weinig veel

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Leeftijd van het landgoed (ouderdom)
☐	☐	☐	Verbondenheid met de streek
☐	☐	☐	Familie historie
☐	☐	☐	Aanwezigheid
☐	☐	☐	Eigen stempel zetten
☐	☐	☐	Bijdrage verenigingsleven
☐	☐	☐	Bijdrage voorzieningsniveau
☐	☐	☐	Betrekken vrijwilligers
☐	☐	☐	Bewustzijn continuïteit
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Opmerkingen:

Cultuur

Doel Behoud en vitaliteit van cultuur, roerende en onroerende zaken en tradities

Centrale vraag: Hoe waardeert u de culturele waarde van uw landgoed?

laag hoog

Welke aspecten zijn op uw waardering van toepassing?

-	0	+	
☐	☐	☐	Tradities
☐	☐	☐	Bescherm(d)e monument(en)
☐	☐	☐	Familie stukken, archieven
☐	☐	☐	Cultuur historische elementen/terreinen/structuren
☐	☐	☐	Tuin(en) en park(en)
☐	☐	☐	Passend gebruik
☐	☐	☐	Borging onderhoud
☐	☐	☐	Nieuwe betekenisgeving
☐	☐	☐	(landschaps)architectonische waarde
☐	☐	☐	Moderne fysieke toevoeging
☐	☐	☐	Culturele activiteiten
☐	☐	☐	Uitdragen
☐	☐	☐	Samenwerking met andere organisaties
☐	☐	☐	Anders, namelijk:...

Totaal scores

Opmerkingen: